

مجازات اعدام را لغو کنید!

فعالان حقوق بشر سالهاست که خواستار پایان دادن به مجازات اعدام اند. بسیاری از کشورهای جهان پذیرفته اند که مجازات اعدام را اجرا نکنند، اما هنوز چندین کشور، مجازات اعدام را حتا در مورد نوجوانان نیز اجرا می‌کنند.

سید رضا حجازی ۱۵ ساله بود که در جریان یک دعوا، جوانی را با چاقو به قتل می‌رساند و بعدها در دادرسی‌هایش بارها تکرار می‌کند که به هیچ وجه قصد کشتن مقتول را نداشته است.

بزرگ‌ترین مشکل سید رضا حجازی این بود که او در ایران متولد شده بود؛ کشوری که در آن مجازات اعدام هنوز اجرا می‌شود. سید رضا حجازی پنج سال پس از دستگیری در ماه اوت سال ۲۰۰۸ اعدام شد. در قوانین بین‌المللی مجازات اعدام در مورد کودکان و نوجوانان ممنوع اعلام شده است. بسیاری از کشورهای جهان خود را در نهادهای بین‌المللی ملزم کرده اند که مجازات اعدام را در مورد کودکان و نوجوانان به اجرا در نیاورند، اما گویی این تعهدها برای ایران ارزشی ندارند. سازمان‌های حقوق بشری اطلاع داده اند که پنج کشور در جهان هنوز مجازات اعدام را در مورد کودکان و نوجوانان اجرا می‌کنند. این کشورها ایران، پاکستان، سودان، یمن و عربستان سعودی هستند و هر پنج کشور مسلمان اند. ماریانه هُیواگن، رئیس شعبه‌ی آلمان سازمان دیدبان حقوق بشر به این نکته اشاره می‌کند که «ایران هر دو کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حقوق کودکان و حقوق سیاسی و مدنی (اعلامیه جهانی حقوق بشر) را امضا کرده است. و هر دو کنوانسیون، مجازات اعدام در مورد جوانان زیر ۱۸ سال را ممنوع کرده اند. البته سودان، پاکستان و یمن هم این کنوانسیون‌ها را امضا کرده اند، ولی باز مجازات اعدام در مورد کودکان همچنان ادامه دارد.»

یکی از مشکلات بزرگ در برابر لغو مجازات اعدام جوانان، تشخیص سن بلوغ آنان است. در ایران ملاک بلوغ شرعی است و براساس قوانین شرعی، پسرها در سن ۱۵ سالگی و دخترها در سن ۹ سالگی بالغ هستند. مشکل دیگر این است که در بعضی کشورها بسیاری از متهمان نمی‌توانند سن خود را ثابت کنند، زیرا مدرکی برای اثبات سن آنها وجود ندارد. در چنین شرایطی معمولاً تشخیص دیگران ملاک قرار می‌گیرد و این وظیفه را گاهی افرادی به عهده می‌گیرند که هیچ صلاحیتی در این زمینه ندارند.

شمار اعدام شدگان کودک و نوجوان در جهان در سال‌های اخیر افزایش چشمگیری داشته است. در بسیاری از موردها حتی وکلای متهمان هم از اجرای حکم اعدام این متهمان جوان خبردار نمی‌شوند. تلاش جهانی برای برچیدن مجازات اعدام همچنان ادامه دارد. کمیسیون حقوق بشر بوندس‌تاگ، مجلس نمایندگان آلمان، هدفش همین است. خانم هرتا دُیبلر-گملین، رئیس این کمیسیون، عضو حزب حزب سوسیال دمکرات آلمان است. او خواستار آن است که نه تنها مجازات اعدام برای کودکان و نوجوانان در سراسر جهان ممنوع شود، بلکه هیچ کس دیگر در جهان اعدام نشود.

البته مدافعان حقوق بشر موفقیت‌هایی نیز در این راه به دست آورده‌اند. ایالات متحده آمریکا و چین حاضر شده‌اند تا قوانین خود را با قوانین جهانی منطبق سازند. فعالان حقوق بشر امیدوارند که کشورهای دیگر نیز در این مسیر گام بردارند، تا روزی فرا رسد که مجازات اعدام بکلی از قوانین جزایی همه کشورهای جهان خارج شود.